

J E L E N K O R.

39. szám

Pest, szombat május 14.

1836.

Foglalat: Magyarország (kinevezések; casino, kisdud-óvó intézet, magyar tud. társaság; Makk és Karpf †; hideg idő.) Anglia (irlandi hatósági törv. jav. a' felsőlázban) Franciaország. Portugália (trónbeszéd; minister-változás; királyné egybekelése) Spanyolország (Mendizabal párvadala, kölesöne; don Carlos rendelményei; hadi hírek.) Amerika (Északamerika, Texas, Mexico, Brazília.) Törökország. Belgium. Németalföld. Németország. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavízjárás.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Ő cs. kir. fősége Motesiczky Pált cs. kamarássá méltóztattott kinevezni.

A' szerviai consulságra, melynek rendes székezési helye Belgrád (Nándor-Fejérvár), ő cs. kir. fősége f. eszt. april 23iki legfensőbb határozata szerint Mihanovich Antalt a' fiumei kormány-szék titoknokát méltóztattott kinevezni.

A' legujabban honosítást nyert Vivenot-testvérek a' Ludoviceára ezer pengő fr. tőkepenzt adtak. Külkey Henrik tb. 's pesti ügyvéd ur szinte a' Ludoviceára, mint a' Muzeumra is külön külön 12 aranyat adott.

Május 7ike óta Pestbuda vidékén 's mint értesítettünk egyebütt is rendkívül hideg idők járnak a' kikelet's növényesség nem csekély ártalmára. Május 11iken gyöngédeden havazni is kezdett, különben jég és dara többször esett. A' mátrai hegységben annyi hó és jég esett, hogy lapátolhatták. Igen sok növény egészen elfagyott, a' szőlő 's gyümölcsfák különösen sokat szenvedtek.

NEMZETI CASINO. A' nemzeti Casinoi alkotó szabályok 6ik pontja szerint a' közgyűlés f. e. jun. 5iken reggeli 10 órakor változhatlanul fog tartatni, mellyben a' Casino további fenntartására, 's emelésére szükséges intézkedések fordulnak elő. A' Részvényes urak ezennel megjelenésre kéretnek. Pest május 12kén 1835. Pregardt János igazgató.

Pest városának számos évig volt bírása, Makk Antal ur f. h. 12iken meghalozott.

A' kisdud-óvó intézeteket Magyarországnak terjesztő Egyesület' pénztárának megnyitása választottsági ülésben már elhatározva lévén, alulirt bátorodik az Egyesület' tisztelt tagjainak jelenteni, hogy a' beküldendő részvényeket kedden, szerdán és pénteken a' Nemzeti-Casinoiban, hétfőn, csütörtökön és szombaton pedig szállásán (bálvány-úczá, 239 számú Neuhoffer-ház, első emelet) reggelként, 8—12ig, kész szolgálat mellett átveendi. Pesten, május' 10dikén, 1836. Antal Mihály s. k.

Az Augsb. Allg. Zeitung f. e. april. 13 költ 104 számú lapja mellett ugyanazon számmal jegyzett rendes toldalékjában Ausztria czikkely alatt álló *gal jelölt level-zőnek Bécsben aprilis San költ tudósításában találtath X Károly az Esterházy grófi Nemzetiség uradalmának egyike (Pápa) iránt alkuban állana, mint alaptalan ezennel, és pedig annál is inkább megező-foltatik, minthogy azon uradalom eladatásának az illető grófi ágak közt fenálló kölcsönös és viszonyos örökösödés minden esetre ellenáll.

MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG. — Kevés kézben fordulván meg az akademia évkönyvei, hol a' társaság játékszíni küldöttségének első évi munkálatai rövideden érdekeltek; jónak találta a' kisdud-óvó intézetek, eleitől mostanig folyt dolgairól szóló hivatalos jelentését köztudomásra juttatni. — „A' m. t. t. játékszíni küldöttségének munkálatai 1833. nov. végétől, 1836. april végeig. — A' m. t. társaság alaprendszabási 5ik pontjához képest, melly szerint gondjára bízott, hogy a' nemzeti játékszín, egyik segéde a' hazai nyelv kimiveltetésének jó darabokban szükségét ne szenvedjen, mint már 1831ki máj. 16án, olaszból, angolból, francziából, németből, spanyolból 71 színjátékot jelelt ki fordítás végett, 's ezeknek jutalomért áttételére tagot, nem tagot, egyiránt felszólított; utóbb pedig eredeti szomorú és vígjátékokra száz darab arany jutalmat rendelt; úgy 1833ki nov. 9én miután is Pest vmegye Budán magyar színésztársaságot vón közpártfogás alá, 30 darab arany jutalom mellett nem csak ezen pályakérdést: „miképen lehetne a' magyar játékszínt Budapesten állandóan megalapítani?“ levél fel megfjítésül, hanem a' hazai nyelvnek a' színművészség által minél nagyobb sikerrel emelésére még közelebből munkálni ohajtván, nyolcz tagból álló biztosságot nevezett ki kebléből, melly az előadandó színdarabokat stílistikai és izlési tekintetben kijavítgatná, ennek munkálkodására 500 ezüst forintot határozott 's egyszersmind számára a' budai színházban páholyt bérelt.

E' küldöttség 1833ki nov. 27én kezdte munkálkodáshoz 's 1834ki oct. 29ig Jakab István jegyzősége mellett tizenhárom ülést tartván, a' színészek könyvtárából kijavított 70 régiebb 's elfogadott 5 ujdondított különemű színdarabot; melly munkalattér az említett summából összesen 270 ezüst forintot adott ki. —

Ekkor a' t. társaságnak bekövetkezett 5ik nagygyűlésére addigi munkálatainak sikeréről jelentést tevén, a' nagygyűlés e' lenmaradt 230 ezüst forintot azontul inkább fordításokra 's mennyiben eszközölhető, eredeti darabok jutalmazására adatni határozta; sőt azon esetben, ha a' budai színjátszó társaság még 1834ki husvét után is együtt maradna, az említett summán felül még 200 ezüst forintot rendelt ki. Minek következtében 1835ki jun. 22ig, ismét 15 ülést tartott a' küldöttség, 's ez idő alatt 4 eredeti és 24 fordított darabot, jelesül szinte Jakab István viselven a' jegyzőséget, az elsőbkek egyikehez muzsikát is eszközölt, 's mind ezért együtt 320 pengő forintot adott ki, minélfogva 1834ra még 110 pengő forint maradt rendelkezése alatt. Az 1835diki 6ik nagy gyűlés nemcsak meghagyá munkálkodásában e' küldöttséget, hanem az 1836iki 7dik nagygyűlésig újabb 200 pengő forintot szabott

rendelkezése alá. A' küldöttség tehát 1835beli dec. 26án ismét megkezdé ülést, 's a' f. 1836. april végeig 8 ülésben Csató Pál jegyzősége mellett, bemutatott öt színdarab közül elfogadtattott 3, mindössze 70 pengő forint tiszteletdíj mellett, elmellőztetett 1, javítás végett visszaadott 1; két másnak fordítatása meghagyatott. Marad april végével a' küldöttségi pénztárban 40 pengő forint, újabb 100 pengő forintnak az elnökség által kirendeltetése váratik.

Ímgy e' küldöttség a' nevezett időszakról mostanig az akademia költségein áltézetett és stílistikai tekintetben kijavított a' budai magyar színház könyvtárából mindössze 70 színdarabot; új, eredeti, vagy fordított színművet pedig ugyanazon színész társaságnak használat végett átadott mindössze 36tot 's egy hangszerzeményt; melly utóbbiak czimsora ekép következik: I. Eredeti darabok: 1.) Lidérczek, tünem. vígj. 3 felv. Szigligeti. 2.) Mátrai rabló, dráma, 3 felv. Nagy Ignácztól. 3.) Megjatszott cselek; dráma 5 felv. Szigligetiltől. 4.) Szerellem elvet győz; vígj. 5 felv. Karacs Teréztől. 5.) Vasorru bába (muzsikával) Tün. vígj. 3 felv. Nagy Ignácztól. Muzsikáját Faller Miklós. II. Fordított darabok: 6.) Angelo, dráma, 5 felv. Hugo Victor után Csató. 7.) Asszonygyűlölség, vígjáték, 1 felv. Scribe után Hazucha. 8.) Álöltöködések, vígj. 3 felv. Immermann után Szabó Dávid. 9.) Atya és leánya színjáték, 5 felv. Raupach után Jakab Ist. 10.) Belizár; Szom. ját. 5 felv. Schenk után Kis. 11.) Domonkos, 3 felv. ford. Garay. 12.) Első behatás, vígj. 1 felv. Scribe után Jakab Istv. 13.) Elvek, vígj. 1 felv. Scribe után Jakab Ist. 14.) Fialat férj, vígj. 3 felv. Mazéres ut. Jakab Ist. 15.) Fialat keresztanya, vígj. 1 felv. Scribe ut. Jakab Ist. 16.) Fílep, Dráma, 1 felv. Bayard ut. Jakab Ist. 17.) Gyámalya és gyámleány, színj. 5. felv. Raupach ut. Jakab Ist. 18.) Hölgyrablás vígj. 3 felv. Jünger ut. Jakab Istv. 19.) Huszárok és damák, vígj. 3 felv. Fedro után Kiss. 20.) Hogy lehet olesón élni? vígj. 3 felv. Jakab István. 21.) Hogy telheti az ember szerencsésjét? vígj. 1 felv. Mazéres ut. Jakab Ist. 22.) Igy változik a' világ, vígj. 2 felv. Schneider után Baranyi. 23.) Jótévo és árva, színj. 3 felv. Nota Alb. után Jakab Ist. 24.) Juan Murillo, Drama 3 felv. Meruille után Jakab István. 25.) Kétalakú, vígj. 4 felv. Holbein után Jakab Ist. 26.) Korona és vérpad, szomj. 5 felv. Jerman után Jakab Ist. 27.) Makszimilian, dráma, 5 felv. Deinhardstein után Hazucha. 28.) Neslei torony, szomj. 5 felv. Gaillardet és Dumas után Csató. 29.) Örök-ké vígj. 3 felv. Scribe után Csató. 30.) Quacker és Táncozó nő, vígj. 1 felv. Scribe és Dupont után Jakab Istv. 31.) Sírholgye. 32.) Vas álaré 5 föl. ford. Garay. 33.) Váló per vígj. 3 föl. Melesville után Jakab Istv. 34.) Visszapóllás, vígj. 1 felv. Flórián ut. Jakab Ist. 35.) Közbiró, vígj. 2 felv. Kiss. — 36.) Fogadósné, vígj. 3 felv. Goldoni után Jakab Istv.

Mindezen színdarab eredeti kézirat-példányaiban, Megyeri Károly és Szentpétery Zsigmond mostani rendelők e' f. évi apr. 22én tételynyök értelmeként, az egy Neslei torony ezimüt, mellyet a' censura másodszeri adatás után magához vett 's még vissza nem adott, kivéve, a' budai magyar színésztársaság könyvtárában mind és valóság-gal megvannak, honnan azok, t. i. az eredeti kézirat-példányok, a' nevezett színésztársaság költségein teendő lemásoltatás után az akademiai levéltárba fognak visszatérni, 's abban őriztetni.

A' küldöttség, munkálata mostani folyamáról és formáiról, következőket tartja szükségeseeknek köztudomásra hozatni: 1.) Mostani tagjai e' küldöttségnek: Bajza József, Csató Pál egyszersmind mostani küldötts. jegyző, gr. Dessewffy Aurél, Döbrentei Gábor, Fáy András, Jakab István, Róthkrepf Gábor, Tessedik Ferencz (most Bécsben), Vörösmarty Mihály. 2.) Üléseket tart a' küldöttség most minden 2ik szombaton, délután 5 órakor, az akademia teremében. — 3.) Elnöke az ülésnek a' jelenlevő legidősb küldöttségi tag, kit akkor az ülés vezetése, a' nyugtatványok aláírása 's a' pénztárnokhoz utasítása illetnek, 4.) Színdarabokat, 's a' küldöttség' munkálkodása' körébe tartozó bármilyen közleményt a' küldöttség akármelley tagja elfogadhat, 's azokat a' küldöttség' legközelebbi ülésében köteles bemutatni. 5. Eredeti színdarab csak két szózat' többségével kijelölt küldöttségi tag' egyező ajánlatára fogadtathatik el. 6 Fordított darab' eredetiének, mint jeles készületének, vagy színi hatásának, legalább két küldöttségi tag által kell ajánlatnia, 's csak akkor adatik ki a' fordítás vélemény végett egy küldöttségi tagnak. 7 Elfogadott eredeti színművek' felvonásától 4, 6, 8, fordítások pedig felvonásonként 3, 4, 5 pengő forinttal tiszteletnek meg a' küldöttségtől. 8. E' díjon azonban csak a' színdarabnak beadott kéziratpéldányát 's annak színi használat végett akármelley magyar színésztársasággal közölhetése' jogát nyerte meg a' társaság. A' színdarab' kinyomatási joga folyvást az íróé marad, ki azt névszerint mint akármelley nem honorált (díjjal tisztelet) más kéziratot, kinyomatás végett a' m. t. társaságnak is benyújthatja. 9. Alkalmass színi hangszerzeményeknek tiszteletdíja iránt pénztára erejéhez képest a' szerzővel külön egyezkedik a' küldöttség. 10. Minden kötes tárgy az ülésben jelen levő (legalább három) tagnak titkos szavazati egy szerű többsége dönt el. — Költ a' küldöttségnek f. e. apr. 25én tartott üléséből. Vörösmarty Mihály, mint a' mai ülés' elnöke, Bajza József, Csató Pál, gr. Dessewffy Aurél, Róthkrepf Gábor. — Ohajtatik, hogy minél több író kapcsolja össze munkálkodását a' küldöttségével; színésztársaságok pedig, mellyek az említett darabok közül egyet vagy mást le kívánának költségükön másoltatni, e' tárgyban a' titoknoki hivatalhoz folyamodhatnak bérmentes levelekben. Pesten a' m. t. társaság' kisgyűléséből május 2. 1836.

D. Schedel Ferencz titoknok.

Kis- és Nagy-Bucsnay helységben (Nyitrában) a' mult april 11 és 21ik napján 53 ház égvén le, a' földesuraság gróf Zay Károly ur, mind a' mellett hogy neki magának is 6 épülete emész-tetett föl, minden megkárosodott jobbágyát, épületfában adott segedelmen kívül, 15 frtól kezdve 85 frtig egyenkint, a' szerint t. i. a' ki milyen kárt vallott, segíté föl. Később a' tisztelt gróf hitve-s- és édes anyja ezen segedelemből még 600 frtot nyújtottak pótlé- kul; — melly nemeslelkűségért a' megvigasztalt jobbágyok ezen- nel igen hálás köszönetjüket nyilványítják.

Karpf Antal ur, egy 29 esztendő, de igen jeles tehetségű orvos, Győrött f. h. Gikán meghalálozott. Az epemirigy alatt szerencsés gyógyításai mind Győrött mind Pápán igen kitüntetéskorvosi jártasságát; irt is egy értekezést az Epemirigyéről. Mult évben Vas megye öt 2ik physikusának, néhány hónap mulva pedig öcs. kir. föl- sége az innsbrucki egyetemhez az „orvosi gyakorlat“ tanítójának nevez- te ki. Most legujabban épen eltemetési napján érkezett hozzá levél Inns- bruckból, hogy a' prágai egyetemhez van általtétetveszinté nyilv. tanítónak

A N G L I A.

Következő a' felsőház bővebb vitája az irlandi hatósági tör- vényjavaslatról april 26án, némelly részletek bővebb előadásával. Fitzgerald lord 's Vesey ismétlé az alsóházban már R. Peel 's ha- rájtjai által unalomig felhordott okoskodásokat, mellyekkel a' derék lord annak megmutatására czélzott, hogy a' minisiterok politikája ezen rendszabály mellett veszélyes. Ehez képest szintazon indít- ványt tevő, mellyet Egerton lord az alsóházban, 's mellynél fog- vást az irlandi hatóságok teljes eltörlesztése, 's az javasoltatik, hogy a' városi ügyek a' korona tisztviselői által igazgattassanak. Erre Cottenham lord, a' lordkancellár, az indítványt ellenezve előa- dá, mikép a' kormány javaslata az eddigi rendszert megjavítja 's általja- ban nem valami újítás. „A' kormány rendszabálya úgy mond, semmi népi jogot nem sért, a' tulsó indítvány pedig gyökerestül irtja ki azo- kat, sőt jogatlan 's egyszersmind a' törvényjavaslat elvének is el- lenére van. Az irlandi városhatóságok joga szintolly alapos, mint lordságtoké jószágokra nézve, 's épen olly kevéssé szabad azt mint ezt erőszakosan megsemmíteni. (Halljuk!) A' ns lord azt akarja e nyilványítani, hogy a' katolikusok nem képesek hatósági hivata- lokat viselni? (halljuk!) Az egyesülési törvény által fel vannak ök arra jogositva, 's 1793 óta mindenkor választhatóknak nézettek. A' ns lord ellenvetése oda czéloz, hogy egy katolikusnak se legyen joga mayorrá, vagy várostanácsossá lennie. Annyit tesz é ez, mint igazságot gyakorlani? A' ns lord úgy okoskodik, hogy valamint eddig a' protestansok kirekesztették a' katolikusokat, úgy a' fen- forgó törvényjavaslat után a' katolikusok rekeszteniék ki a' pro- testansokat. De a' parlament-valasztások épen ellenkezőt mutattak, mert néhol még katolikusok is protestant választottak. Rendszabá- lyunk Irlandban a' jobb törvénytiszteltetésre mulhatlanul szükség- ges, 's miután az irlandi katolikusokat legfőbb polgári joggal fel- ruháztuk, t. i. parlamentí képviselőséggel, esztelenség volna most ö- ket a' városi hivatalokra nem képeseknek nyilatkoztatni.“ (hall- juk!) Abinger lord igen támogatta ez indítványt, 's azt állítja, hogy rossz volt ugyan az eddigi irlandi hatóság, de mit a' ministerium helyette javasol, szintollyan rossz. Szerinte a' vagyon 's hatalom- nak mindig egyesülve kell lennie, 's nem látja szükségét, miért kelle- ne Irlandban hatóságokat felállítani annál inkább, minthogy a' városok hatóságok nélkül is jól kormányoztathatnának. Holland lord, Lan- caster hgség kancellárja oda nyilatkozik, hogy az ellenző fél által ja- vaslott indítvány szintolly ellenkezik az ország törvényével, mint érdekeivel. „Azonban még is szeretném tudni, hozzá teszi, miért adatott által a' ház előtt fenforgó indítvány a' nemes és tudós lordtól (Lyndhurst), annak tulajdonképeni atyjától, a' ns lord nevelő atyjának (Fitzgerald lord), ki azt a' házban előterjeszté (tetszés 's kacaj.) Talán szégyenli magát a' ns lord, saját gyermekét elismerni, és sa- ját személyében hóhér gyanánt fellépni azon hatósági rendszer el- len, mellyet nem rég égit emelt. (halljuk!) Azonban fontos em- bertől hallottam, kinek nevét nem akarom eszembe juttatni (kacaj) hogy egy évi olvasás valamely férfi nézeteiben teljes változást és ze- rebonát okozhat. Gyanítom, hogy a' ns lord a' mult 's mostani ü- lés közt igen szorgalmasan tanult (halljuk! 's kacaj.) Emlékezek még nylordok, mi remek kézzel rajzoló a' ns és tudós lord, ki most, mint maga mondá, a' gyapjuszakot háta mögött hagyá, a' ha- tósági rendszer dicsőségeit, úgy hogy bámulaunk kelle, 's azt mint valamely camera lucidát állította fel, mellyben az aldermanek her- melinje, 's a' tartományi hatóságok egyéb disz-sajátságai olly pom- pásan sugárzanak vissza. 'S most mind e' szép intézvény mérges gyomként kegyelem nélkül irtassék ki? (halljuk! halljuk!) Melly szivemelő, megjegyze akkor, midőn az angol hatóságokról vala szó, a' ns lord, melly szivemelő tisztos férfinak azon érzés, midőn titkon elmondhatja magának: te érsz valamit polgártársid közt! 's előlött olly ügyesen megtudta ő azt nekünk magyarázni, mi hasznos az a' polgárra nézve, hogy városi hivatal-viselés által idomuljon al- kotmányos státuslétre. De most, midőn szintazon nézetet mondja ki, hogy a' hatóságok egyszerre csupa igazság iskolái! (halljuk!) Holland lord hasonló gúnyval felelt Fitzgerald beszédére is. Mel- bourne lord meg azután azt mondá, hogy ha a' ns lordok e' rend- szabályt az indítvány elfogadásával megsemmítik, hirtelenkedő, gon- dolatlan, 's oktalan cselekvést követnek el. Mi még is megtörtént, mert az indítvány szavazáskor 203 szóval 119 ellen elfogadta- tott. Mire a' kormány a' törvényjavaslat további vitelével fólha- gyott, 's azt az ellenzőfelre bizta. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' hadminisiter valamennyi megye-ispánhoz rendelést bo- csátott, mellynél fogva jelentetik nekik, hogy a' lovasság számára kívántató pótlék v. ujoncz lovakat, mellyeket eddig külföldön szok- tak volt vásárolni, ezentul magában Franciaországban is megvá- sárolhatják. — Lyonból april 24ről azt írják, hogy a' selyem- szövöttekre igen csekély a' megrendelés. „Ha a' selyemmunkások közt, úgy mond a' tudósítás, ismét új mozgások támadnának, vol- na rá okuk, mert e' szegény embereknek néhány hét óta igen ro- szul foly dolguk, 's a' munkásság e' gyártási nemben tetemesen csökkent. A' durva selyem magas ára egy részről, más részről a' megrendelési gyérség a' gyártókat munkásaik nagy részének el- bocsátására kénytté, nehogy sok kárt valljanak csupa potomra dol- goztatás által. Remény fejében csak igen kevés gyártó bir dol- goztatni. Épen illyes idő lenne igen alkalmas Lyonból selyem-ta- kácsokat hozatni, mivel ott azok dolog nélkül tengenek 's okos alku által igen ügyeseket lehetne szerezni.“ —

April 29én a' rendőr-ispán parancsára számos embert el- fogtak, kik a' Gazette des Tribunaux szerint, összefüggésben álla- nak a' Rue de l'Oursine-ban nem-rég felföldözött szugoly-lőpor- gyárral. E' gyár, úgy hiszik, bizonyos társaság műve, melly „so- ciété de famille“ nevet visel, 's az emberjogoktársasága helyette- se. Előlött még más társaságok nyomára is akadtak, mellyek a' főváros külön negyedeiben alakuhak, 's a' legfuresább nevekkel czimezvek, mint például: halkosár, dugasz, papa, mama, 's a' t. E' társaságok mint rebesgetik, utasítást kaptak, hogy bizonyos mennyiségű lőszert készzen tartsanak, 's mindenféle fegyverrel 's hadiszerrrel fölkészülve legyenek, az első adandó jelszóra föllép- désül. A' főintézők a' király névnapját választották a' czélvalósítás- ra. Mint mondják, a' seregben számos altisztet is próbáltak meg- vesztegetni, 's a' párisi őrségnél is számos közlegényt. —

A' cukorgyárok birtokosai által Párisba küldött követek mindennap tanácskoznak a' követház biztosságával, melly a' bel- földi cukor megadóztatását tárgyzó törvényjavaslatot vizsgálja. Mondják, hogy ezen biztosságnak egyik tagja, ki a' ministeri ja- vaslatot igen pártolta eddig, most meg kezd arról győződni, hogy Argout törvényjavaslatát az adó-behajtásra nézve mindenestül meg- kell változtatni. A' gyárok küldöttei előlött nem elégtűtek azzal meg, hogy a' biztosság tagjait 's a' minisiterok meglátogatták, hanem még a' legnagyobb befolyású követekkel is közvetlen érte- kezésbe bocsátkoztak, 's most már határozottan látszanak remény- lenni, hogy a' ministeri törvényjavaslat félre fog vettetni még ak- kor is, ha a' biztosság azt elfogadtatni javaslaná. — A' pair- kamra folyvást a' mellékutak törvényjavaslatával foglalatos, 's csak- hogy a' dolog minélelőbb intéztessek el, rajta keveset változtat.

Ador ur, Párisban a' tivoli-kertben próbát tett a' lég-pos- tával (atmosphér-post). Áll ez valamely szénsavany-gázzal meg- töltött készülétből. — E' készüléthez egy 600 lábnyi ón cső van ragasztva, melly a' földön fekszik, vagy föld alatt is elfuthat. A' megtöltött műszer egy üres réz hengert (cylindert), mellynek átmé- rője egy hüvelyk 's hossza 3 hüvelyk, 4 percz (minutum) alatt 5 órányi távolságra hajthat. A' próbátélt több ízben sikerrel ismét- telé. Illy lég-posta rendeltetett Ador urnál a' tuillériák és Neuilly közti szolgálatra, mellyek közt a' leveleket 's híreket 2 percz alatt szállítja. Lyonba 60 — 70 percz alatt lehetne küldeni leveleket. — Csak az a' kérdés: mennyire rugnának az illy nagyobb készülétek költségei, 's a' vállalati haszonnal arányban állának é?

PORTUGÁLIA.

Következő a' beszéd, mellyel a' királyné a' rendes cortest elosztatá: Országom nemes páirjei! portugáli nemzet követei! Még nagy fontosságú tárgyak váraoztak ez évi rendes cortest-gyűlés kezdetén a' cortest tanácskozására, azon törvények kiegészítésére, mellyek az alkotmányos chartának 's a' köz-szolgálat különféle ágai- nak a' kellő gyors és czélszerű folyamatot megszereznek. A' tör- vényhozó test gyűlése nem tarthata elég időig ezen fontos munka végbevitelére, 's a' budgetet, mi nélkül a' pénzügy nem jöhet az annyira ohajtott törvényes rendbe, nem lehet vizsgálat alá venni 's helybenhagyni; én tehát, a' nemzet jóllétét folyvást sze- meim előtt tartván, szükségesnek hiszek egy rendkívüli ország- gyűlést, mellyben ezen rendszabályok legfontosabbai teljesülés- be jöjenek. Mindenkor ügyekezendem a' nemzet szükségének, a' mennyiszer csak a' status java kívánja, eleget tenni. A' cortest ren- des gyűlése be van zárva. — „A' két ház illy rögtön elosztatása, mellyet azon körülménynek tulajdonítanak, hogy a' cortest a' királyné né férje fővezérré neveztetésének olly keményen ellenszegült, nagyon szemet szűrt Portugáliában. A' budget nincs még megsza- vazva, a' követek zúgolódva oszlának szélllyel, sokan azon esetre, ha a' cortest kevés idő mulva össze nem hivatnék, fenyegetőzni kezdének, hogy a' megyékben szüldárd az adó további fizetése ellen fognak szegülni. Az említett kényes pont szönyegre jöven a' cortestben, igen illelen jelenetekre adott alkalmat a' teremben 's karzaton. — A' Times levelezője szerint a' hg. fogadtatása ünne- pélyes volt ugyan, de az egyházba menet 's onnan jövetkor egy éljen sem hallatszott; a' s. Carlos játékszinben azonban szokatlan örömszajjal 's lelkesüléssel fogadtatott az új házaspár.

A' Times april 15éről igen körülményes tudósításokat közöl a' portugáli minisiter-változásról, mellyekből kitetszik, hogy Cam- pos már apr. 6án a' királynéhoz hivatván, tőle illy szavakkal fo- gadtatott: ügyé? Ön elbocsátatása végett jó? ám, ha olly igen

livánja, legyen meg. Azután Mouzinhonak meghagyá, hogy a Campos elbocsátását tárgyaló kir. rendelményt készítse el, s Loureirót ideiglen nevezze ki. Egyszersmind fülébe sugá, hogy vele s kormányával megelégtüléről egy szót se említsen. — Silva Carvalho elhárítá magát a pénzügyi ministerséget, M. A. de Carvalho pedig nem akart három barát nélkül hivatalt vállalni. Nagy ideje is volt már, hogy Campos lépjen, mert a ház épen vad alá vétetése felől gondolkodott, mivel 700 conto papiros-pénzt, miket nyilván el kelle vala égetni, újra eladott. Megbukta mingyárt kedvező hatása volt a nemzeti javak eladására. Alattafolyást legnagyobb zavar uralkodott a pénzügyben s az igazgatás minden ágában koldusi szűkölködés; a hivatalos szobákban még szükséges papiros is hiányzott. — A trónbeszédből, mellyel a királyné a cortest bezárta, kitetszik, hogy sajátképeni budget az idei országgyűlésben tanácskozás alá semjött. Apr. 12én nagy számu követek egy ünnepélyes ellenzést irtak alá a cortes rögtön elosztatása miatt mellyben többek közt azt is mondják hogy budget hiányában, nem kötelesek adót fizetni. A királyné nyilván megkérte A. de Carvalhot, hogy hivatalt vállaljon, mert ő maga nem kormányozhatja az országot, ha senkisé nem nyújt neki segéd-kezet. — 11én Visconte Sa da Bandeira nyújtá be elbocsátási kérelmét, következő napon Mouzinho d'Albuquerque, Loulé marq. és Loureiro ezredes végre az igazsági minister Velez Caldeira. — Így a régi kormány megszűnt; s még maig is bizonytalan, mellyik párt jut kormányra. Az új nevezett „patriotai clubb“ nagyon hatalmas és a hadseregben nagy befolyással bír. — A tulzó szabadelmű követek gyűléseket tartanak, sőt a miguelisták is újra mozogni kezdenek s egy vendégség alkalmakor illy toast (áldomás) hallatszott: Miguel com carta! (Miguel a chartával). — Lissabonban folyvást napi renden vannak a gyilkolások. — Ujabb hírek Lissabonból april 19eig terjednek; s még nem közlik az új ministerség névjegyzékét; hihetleg igen sok bajba kerülend a pénzügyi tárczára becsületes embert találni, midőn a státusbukás ugyszólván ajtón koczogtat. Nincs remény a legközelebbi osztalékok kifizetésére. Szóban forga, hogy ismét Terceira s Palmella hgeket kell a kabinetbe venni, de ezt meggátolá Ficalho marquisné s a t.

A status illy szomorú helyzetének ellenében igen szemszurók a lissaboni vigságok. Pótlékul mult számunkban közölt leírásához az egybekelési ünnepnek, még néhány részletet adunk a M. Herald után: Midőn a hg. a tolongásig megtelt utcákon a Necessidades palota felé közelgete, a királyné türhetlen várakozással állt az erkélyen, honnét a Tajora kiláthatni, s szeméit epedőleg szegzé az utcára, mellyen a hgnek jönie kelle. Midőn aztán a nép örömlármája érkezett jelenté, ifjúi élénkséggel szökött le az erkélyről, s nyájasan köszönté őt már messziről portugáli módon kezével s legyezőjével, míg a hg. kalapját levéve, udvarisan viszonzá meleg s nyugtalan köszöntését. Most a hg. kiszállá kocsijából, d. Maria előugrott, s völegény és menyasszony hatalmas érzeménnyel ellepve állottak szemközt, most életükben legelőször. A királyné egy szép férfiasodó ifjat láta maga előtt, s a hg. elibe is egy olly fiatal, szép s nyájas arczoska sugárzott, millyet csak ohajthatott. Az esketési szertartás alatt a hg. folyvást ünnepélyes komoly volt, a királyné vidáman mosolygott, de mind kettő igen szép tekintetet mutatott. A templomból visszamenetkor folyvást változatlan komolyság ült a hg. arczaín, minek a királynéra is befolyása lön, mert ő is szokásán kívül komolyabb képet esinált, mint egyébkor. A nép illy fogadta őket, de nem lelkesülve; viva nem hallatszott. A királynénak bizonyosan fájt hű jobbagyái e' hidegsége, s a hg. is búss volt. Ők nem beszéltek egymással és sokkal tartózkodóbbak voltak, mint fiatal házaspártól várható. Lehetséges ugyan, hogy egy 19 évű férj s egy 17 évű feleség, ki még e' előlött, másfel év lefolyta alatt leány, asszony, özvegy s ismét feleség lön, helyzete s érzelmei ujságától ellepetve, megnémul. — April 11én a cortes elosztatásakor a királyné igen vidám volt; ő thrónon ült, a hgbalja mellette egy alacsonyabb széken. Amaz érthető tiszta szóval olvasott — imez szerényen hallgatott, de hihetőleg nem igen vala megelégtülve a cortessel, melly őt fővezérül el nem fogadá. — A játékszinben nagy volt a lárma s éljenezés s közben egy egy bohódi angol hajósnak „for ever“ (örökké!) is megdördült itt ott. A királyné boldog volt, örökké nevetett, a hg. szívet kezére tevé s jobbra balra hajlonga. — A császárné szép vala, mint egy angyal. — Az ifju hg. igen jól mulattathatá a dámákat, mert a királyné folyvást nevetett s ollykor a császárné komoly-szép arczvonásin is édes mosoly lebegett. A daljáték, mellyet adtak, „Esule di Roma“ volt; de a hg. noha muzsika-értő és született német, egy mukkot sem hallott abból; a királyné is inkább férje édességeire fordítá figyelmét, vidámsága az egész házat elárasztá, s felülmulta a prima donna zengését s a violoncell' éles hangját. — Mind kettőjöknek igen jól esett, hogy a nép illy szívesen fogadá királynéja új férjét, s a hg. nemes viselete s nyájassága által minden szívet megnyert magának.

SPANYOLORSZÁG.

Mendizabal és Isturiz urak párviadaláról köv. bővebb részleteket ad az Allg. Ztg: April 15én este 10 óraker Mendizabal kihívó-levelet küldé ellenzójéhez, s meg lön az egyezés, hogy másnap reggel 5 óraker fognak egymásra lőni. Mendizabal ur ezután teljes nyugalommal végzé hivatalos munkáit a pénzügy-ministerségben, tanácsot tartá ott, Bayonneba sebes postát küldött s éjjel után egy óraker lefekütt. Három óraker ismét felkelt, több levelet irt családi dolgokban, a külügyi osztály titoknokával hosz-

szasan dolgozott s 5 óraker a rendelt helyre ment, hol reá már Isturiz s a két pártsegéd Seaone és las Navas uu. várakoztak. Husz léptet kimérvén, mindketten egyszerre sűték el fegyvereiket, de egyik sem talált. Mendizabal kérdeztetvén: meg van e' elégülve? nemmel válaszolt, mire Isturiz azt kívánta, hogy hat lépésnyi távolságról löjenek, de midőn így ujra kiállottak, Seaone békélést ajánla nekik, miután mindketten elég jelét adák bátorságuknak. Most Mendizabal azt kívánta, hogy Isturiz ur vonja vissza sértő kifejezéseit, mellyeket a házban nyilatkoztatott, ezt Ist uriz megtevé annyiban, hogy a' mondotakat hirtelenkedve mondottakul elismeré. Azután abbane gyeztek meg: hogy Isturiz e' nyilatkozatát hirlapokban közre bocsássák. — Ez azonban nem történt, sőt tiltva is van e' dolog felől spanyol lapokban beszélni. — Nevezetes dolog hogy ugyan e' napon egy alsóbb rendű ember halálos büntetést szenvedett, mivel társát a' spanyol földön divatos pár-harczra hitta ki s megdöfte. —

A' spanyol financiai világban nagy kölcsönről van szó, mellyet Mendizabal Londonban szándékoznék fölvenni, s melly 4 millió font sterlingre menne. Ugy látszik azon egész vitakozás, melly april 22én a' procuradorházban az 1837iki budget ügyében volt, ide czélt; mert Mendizabal arról kezdé ott beszélni, hogy: noha eddig lélekismérete meg nem engedé bármi kölcsönhez folyamodást, de most a' körülmények sokkal jobbak, s kedvezőbbek s előbb reá tudna állani. Egy madridi april 23iki levél szerint ezen egész vitatás nem egyéb volt, mint egy bohózat, mellyet Mendizabal azért készített, hogy a' házat az egyedül hátralevő mentség-eszközre, t. i. a' kölcsönre, előre elkészítse; mert ő azon merész eszmére vetemült, hogy 400 millió reálnyi kölcsönt vegyen föl, s e' szándékával rövid idő mulva előlépend. Még csak e' hiányzik, hogy programja minden ígéreiteit hiven betöltse, s még inkább meg erősüljön haza-atyai s megváltói characterében. Így kényszeríti Mendizabalt a' szükség hazug programját léptenként megsemmíteni, mellyben olly nyilván kimondá: semmi avatkozás! semmi kölcsön! semmi új adó! — A' segédhatás szava fölmenté őt első fogadása alul, s mihelyt a' „kölcsön“ helyett más kevesbé utálatos szót talál, kész lesz Spanyolország szerencsésjét, barátinak, a' londoni és párisi pénztözséreknak, elharácsolni. A' M. Cronicle egy saját cikkben biztatja erre Mendizabal urat, s erővel meg akarja neki mutogatni, hogy kölcsönön kívül nincs mentség, nincs üdv Spanyolországnek. Fő oka, minél fogvást arra sürgeti Mendizabalt, oda czélez: hogy ha ő késedelmezik is kölcsönt fölvenni, azt hivatalában követője csakugyan megteendő, s ekkor a' haszon nem övé lesz; egyszersmind hivatkozik a' jeles portugáli minister Carvalho dieső példájára.

D. Carlos folyvást El Orrioban tartja udvarát, s ott különféle rendelményeket ad ki. Egyikben a' többi közül d. Juan Batista de Errot nevezi általános egyedüli ministerévé; másikkban egy kormányzó közgyűlést állit föl, s ennek elnökségét az eddigi igazság minsterre d. Ramon Miguel Modet-re bizza.

A' Moniteur és J. de Paris május elsőjéről jelentik: hogy apr. 16án Bernelle gen. s Garcia (carlosita) osztálynok közt s larrasoanai halmokon ütközet volt; s az első csak 500 embert s négy álgut állíthatott 7 carlosi zászlóalljal szemközt. Őt óraig tartó harc után a' carlositák Esain felé visszavonultanak, nem csekély veszteséggel. Bernelle gen. megsérült, emberei közül 85 részint elesett, részint sebet kapott. — Evans' gen. apr. 21én megérkezvén S. Sebastianba, mingyart a' follegvárba ment, onnan az ellenség helyzetét megsemlélni. Szándéka a' carlositáktól feldúlt S. Catalina hidat ujra fölépíteni. Naponként érdekes híreket várható S. Sebastianból; mert ugy látszik, hogy az ellenség ütközést nélkül nem akarja fekvését elhagyni, — A' láz, melly Vitoriában annyira dúlt, S. Sebastianban is mutatkozni kezdé. A' ragadós nyavalyák ezen terjedése fő ok az avatkozás ellen.

A' krisztinai hadi erő helyzete april végén következő volt: Vitoriában a' fősereg Cordova alatt; egy másik sereg Pamplonában s körüle amattól mintegy 30 órányira; egy harmadik a' munkálkodási tér keletre nyuló farkán, Saragossában s körüle Pamplonától 30 s több órányira; a' cataloniai hadsereg Barcelonában s körüle, Saragossától 60 órányira. Es így a' hadmunkálati vonal hosszasága Vitoriától számítva, 120 — 130 órányi. E' vonaltól elkülönözve állanak a' bilbaói és s. sebastiani egyes seregrészek. E' messzire terjedő s össze nem függő vonal középpontján áll a' carlosi hadi erő, mint egy pók, hálója közepén, készen az ellenség egyes részeire csapni bármint irányzatban, ha az a' középpont felé akarja nyomulni. — Mellettük harczol a' föld természeté, a' lakosok hajlandósága, seregeiknek a' hegyi hadviseléshez szokottsága, s minden profétai lélek nélkül is megjövendölhetni, hogy a' carlositák, kiknek mozgásai szabadok s központositvák, a' krisztinók egyes es középpontatlan csapa jait könnyen megverhetik; ha pedig csak egyet is szétverhetnek, már a' lánc egyszerre hiányos, s így a' terv nem sikerülhet. Ha az ember mindezt éretten megfontolja, könnyen megfoghatni, miért kívánta a' cortes nagy része is annyira a' beavatkozást.

A M E R I K A.

A' legutolsó hírek Ujyorkból az egyesült statusok bankja ügyével foglalkoznak. Ohio statusban olly ellenséges indulat uralkodik ezen intézet ellen, hogy martz. 4ét, melly napon a' vol bank szabadíték-levele megszűnt, megünneplék, nem tudván akko még, hogy Pennsylvania új szabadítékot adott a' banknak saját támogatásban. Az ohioi lakosok az egyesület legjelesb férfiai voltak jelen. Meg vala híva Van-Buren is, a' mostani alelnök, s Jack-

sonnek hihetőleg utódja, de dolgai miatt nem jelenhetett meg. Azonban nézete a bank-tárgyban figyelmet érdemel, mert a bank monopoliuma iránt teljesen egyértelmű Jacksonnel. S ámbár személyesen a lakomán nem vala jelen, nem mulasztá még is el leg- alább egy hosszú levélben kinyilatkoztatni szempontit. Levelét a lakoma biztosságához intézte, hol világosan kifejti azon meggyőző- dését, hogy a bank viselete az utóbbi vitások alkalmakor sza- badítéka megújítása végett arra volt számítva, hogy az Egyesület megrenzentesé által e' szabadítékot kicsikarja. Mielőtt e' viselet, ugymond, 's cselszövés az egyesület távolabb vidékein tudva len- ne, ismét meglepi a közönséget egy új szabadítéki engedelem, de csak egyes status (Pennsylvania) kormányától, pedig az amerikai nép nagy többsége attól félt, hogy a congressus újitandja meg e' szabadítékot, minek valósitása végett, ámbár hasztalanul, de valóban mindent megkísértett a bank. Van-Buren szerencsét ki- ván Ohio statusnak ahoz, hogy megtiltá a fiók-bank felállítását keblében. Van-Buren a fiók-bankok szaporodását aggodással nézi attól tartván, hogy nem sokára ezekből tetemes ártalom fog szár- mazni a közjóra. — Az egyesült statusokban ismét két gőzhajó repült levegőbe, egyik Mobilében, másik Nashvilleben. —

Mexicoból Új Orleanson keresztül újabb hírek jöttek Angliá- ba, mártz. 4ig terjedők. Ezeknél fogva Texas függetlennek nyilat- kozott, Cos tábornok pedig, ki San Antoniot megtámadta, nagy veszteséggel visszaveretett, úgy, hogy a mexicóiak ezentul csak védelmi állásra vannak kényszerítve. Más hírek meg ellenkezőt mondanak azt állítván, hogy Santana serge kedvező előhaladá- sokat teszzen. —

Azon hírek, miknél fogvást a texasiakra nézve nem ked- vező a háboru menete, 's a Mexikóiak győzelmekedni kezdé- nek, azt is állítják, hogy a texasiak Natogdochesben a choctaw- creek, és cherokee indiánok vezérével alkudoznak, kiket örömet magukhoz szeretnének csatolni. Közönséges a hiedelem, hogy ez bizonyosan előbb utóbb meg fog történni. Ezen hírek szerint továbbá Cos tábornok 4000 főnyi mexicói sereggel Alamo erősséget meg- támadta, de 400 embernyi veszteséggel visszavereték. Más hírek pedig e' megtámadást San Antoniora mondják.

A Floridából érkezett, és ujjorki lapokban megjelent hí- rek mártz. 20ig érnek. Clinch gen. csakugyan egyesülhetett Gai- nes tábornokkal, mi által ez utóbbi a legnagyobb veszélyből sza- badult ki, mert az indiánok egészen körülvevén őt, seregei már majd egészen éhen veszték el. Az ellenséges indiánok ezen egye- sülést megtudván, azonnal visszavonultak, 's az amerikai sereg- nek béke-ajánlásokat tettek 's meggyeztek abban, hogy az indiá- nok visszavonuljanak főnökeik vezérlete alatt a Witlacuchien át, 's várják ott be a kormány határozását. Közönségesen úgy hitték, hogy a seminole-indián háborunak ezúttal vége.

Braziliából jövő hírek azt állítják, hogy a viszályoknak Rio- Grande-ban, mely tartomány magát a braziliai birodalomtól függet- lennek nyilvánította, vége van, 's hogy a republicanus párt az új ellenköt elismerte 's elfogadta. Taylor commodore a braziliai hajóhad parancsnoka Para előtt letételet, 's utódja Rio-Janeiroból már elin- dult a parancsnokságot átvenni. Azonban nem bizonyos, mennyire hihetni e' tudósításnak, minthogy sem a kűffő, mellyből vétetett, sem az idő, mellyben a dolognak történnie kelle, nem érintetik. —

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

A portát ismét új bajkezdni nyugtalanítani. A Görögországból elúzótt rabló csoportok, a török határon belül erős lábra kaptak 's dúlják és pusztítják az országot, 's Livadia, Thessalia, és déli Macedónia némely kerületei lakosait rettenettel töltik el. Még adó- kat is csikarnak ki a földnéptől, 's a larissai basát is aggodalom- ba ejték, mivel számuk ez utóbbi időben annyira megszorodott, hogy rendes táborozásra van szükség, ha teljesen meg akarja ő- ket a kormány igazni. E' csoportok némileg a hadmesterség sza- bályai szerint vannak szerkesztve, 's Törökországban a lakosság közt, nem tudni, alaposan e vagy alaptalanul, azon hiedelem ural- kodik, hogy valamely külső hatalom segíti őket. — Bujukd-re kö- zelében több dögmirigyes eset fordult elő, ugyszinté Alexandriában 's Kairóban, sőt az aegyptusi hajóhadnál is megújultak a dögmiri- gyes halálözások. Mehemed Ali alsó Aegyptusba utazott; mint mond- ják igen kedvetlen, mióta Hedzsasban minden próbáji felsültek, 's Anglia és Franciaország viselete is olly igen szembetűnőleg vál- tozott iránta. Úgy látszik, nem akar többé e' két hatalom befolyá- sa alatt lenni, hanem inkább szándéka a portához simulni 's illesz- kedni.

B E L G I U M.

A vasút-vállalatok a belga vashámorokban 's bányákban eddig hallatlan munkásságot gerjesztének, csak a Sambre és Maas közti ha- tárban több mint 25 olvasztó-kemence állítatott fel angol minta szerint, 's ez mind már vagy munkában van, vagy igen közel a teljes elkészüléshez. 1830ban csak négy olly kemence volt Belgium- ban. A' vasgyártás mennyiségét 2 vagy 3 év óta 200 ezer ton- nára becsülik évenként, mi 28 millió frank nyereséget ad. —

N É M E T A L F Ö L D.

A' belga képviselőház april 26án egy új bányász-törvényja- vaslatat foglalatokodott. — A' belminister egyszersmind törvény- javaslatot mutatott be, mellynél fogvást a' vám némely cikkre, ked- vezésből a' francia iparra nézve, 's elismerésül a' francia kam-

rának benyújtott 's a' belga bevételre nézve kedvező törvényjavas- lat iránt, lejjebb szállítatik. E' törvényjavaslat azalatt dolgoztatott ki, míg David ur, a' franciaországi kereskedési főtanács titokno- ka Brüsselben mulatott. A' francziák azért kedveznek a' belga keres- kedésnek, mert különben Belgium a' német vámrendszerbe fogott volna 's hajlandó most is állani. —

A' belminister Hollandban april 26án zárta be a' generál- statusok ülését. Beszédében felhordá mind azt, mit a' general-sta- tusok ezen ülés alatt végeztek. —

N É M E T O R S Z Á G.

Münchenből april 29ról írják: „Bizonyos híreknel fogva Otto görög királyt május vége felé várják Münchenbe. — A' ko- rona-hg a' porcellángyárban egy edényt (Vase) készített melly ajándékul van szánva a' szultánnak. Ezen edényt olly főstvény dí- szesíti, mellynek hossza három láb 's a' bajor sereg valamennyi fegyverfaját magában foglalja, 's azt Heinzmann már teljesen el is végzette, 's minden tekintetben nagy jelességű mind a' közt, mit e' nemből láthatni. Valóban igen nehéz feladás is anyi tárgyat egy műben egy egyesíteni, hogy az egész szabad találmányu re- meket alakítson 's Heinzmann munkája még is teljesen elsült. A' főstvény 2000 ábrázolatot foglal magában, 's mind köntös-egyen- re mind fegyverzetre, valamint a' pattantyússág fogásmódjaira néz- ve is minden legkisebb rész a' legteljesb katonai pontossággal van létesítve. Heinzmann, kitől már ugy is jeles porcellán-festésekét birunk, e' művével új tanúságot adá remekelő tehetségének. —

Nassauból april 28ról írják, hogy Taunus fürdőji közül Ems fürdőbe igérkezik a' legtöbb vendég e' nyárra. Mint mond- ják, bizonyos magas kéz intézése alatt ott készületeket tesznek az orosz czárné elfogadására, kit oda még julius előtt várnak. Ele- inte a' hírt kevesen hívék; de a' készületek most valósitani lát- szanak azt. —

Rothschild Anzelm báró Frankfurtban nem rég, midőn kerti házából a' városba menne, egy kedves gyűrűjét veszté el újáról, mellyet bold. Ferencz császártól kapott, érdemei elismerésül, aján- dékba. A' gyűrű nem igen nagy pénzbecsű volt, de azért annyira sze- reté azt Rothschild, hogy a' megtalálónak 's visszaadónak 350 fo- reté azt Rothschild díjt ígért. Egy szegény rödelheimi parasztleány vala szerencsés, a' gyűrűt megtalálni 's tulajdonosának visszaadni; ki, adósságba fűlig merült szegény szüléji által unszoltatván, hogy inkább az egész tőkepezt fizettesse ki magának, e' kérelmét Rothschild elibe terjeszté, ki azt nyomban teljesíté is, 's 350 forint tőkepenzt (7000 forintot) kifizeté a' szegény leányká- nak. Rothschild ur különben is igen jöltevő; — 's többek közt a' frankfurti szegényeknek minden vasárnap reggel 600 forintot szo- kott kiosztogatni.

Ujlesztendő óta közös a' panasz a' hév- és sulymérőnek legfensőbb fokról, kevés óra közben a' legalsóbbra 's viszont szök- delésiről. Azonban nincs mit csudálkoznunk e' változékony idő tün- derkedő szeszélyén, mond egy hírlap, hisz a' folyó 1836ban egy asszony vagy tündér kormányozza a' világot, még pedig Vénus dáma és planeta ő nagysága. — A' lombardiai tyrol és schweizi havas- mellék, tőmérdek hólavínák 's hegyomlás okozta szerencsétlenségről panaszokodik, mellyekben esoda menekvés-példáit láthatni a' gond- viselésnek. —

Jaj a' verébségnek Aurich nevű hannoverai tartományban az idén! Itt-n t. i. köteles minden telkes gazda 12, házas zsellér 6, gyalog zsellér 2 's minden városi és falusi lakos szinte 2 vere- bet puskalövés nélkül megölni 's beszolgálatni, vagy pedig minden be nem szolgálatott verébért 2 ezüst garas bírságot fizetni.

Schweitz kath. hitű része, melly mintegy 8 — 900 ezer la- kost számlálhat, 127 kolostorral 's hospitiummal bír, mellyekben 2 — 3000 barát lakik. Bern, Basel, Schaffhausen, Waadt és Genf cantonokban egy klastrom sincs, Tessinben legtöbb (19); St. Gal- lenben és Freiburgban egyenként 15, Luzernben 10, Solothurnban 9, Wallisban 8, a' többekben 1 — 7.

A' London, Páris és Brüssel közti vasutat illető alkudozásokat béfejezték, 's már csak az óriási munka létesítése van hátra, melly, földmérők felszámításai szerint 100 millió frankba kerülné.

Gabonaár vidéki városink piaczin; pozs. mérője váltó garasban.

	buza	kétszer.	rozs	árpa	zab	kukur.	köles
Apr. 28án Ungvár	60 — 50	54 — 52	34 — 30	36 — 34	22 — 20	48 — 44	—
„ 30án Miskolcz	85 — 80	62 — 58	46 — 40	36 — 32	25 — 20	40 — 36	120 — 115
„ 29én Arad	60	32	26	20	23	22	—
„ 30án Komárom	77 — 74	67 — 63	40	—	32 — 29	50 — 47	—
„ 30án Baja	67 — 47	40 — 27	27	23	27	20	33
„ 30án Pécs	50 — 45	35 — 30	28 — 25	25	20	32	30
máj. 3án Debreczen	75 — 67	47 — 40	37 — 33	30	30	40	60 — 50
„ 4én Mosony	104 — 64	50 — 42	48 — 43	50 — 40	37 — 31	56 — 52	—
„ 5én Lozancz	80 — 60	—	40 — 38	35	24 — 22	—	—
„ 6án Új-Becse	80 — 70	65 — 55	—	25 — 20	25 — 20	30 — 28	—
„ 7én Szeged	65 — 60	50	35	28	28	28	40 — 35
„ 7én Sz. Fejérvár	73 — 70	51 — 48	42 — 40	30 — 28	26 — 22	37 — 35	50 — 45

Gabonaár: május 13dikén Posten Tiszta buza 93 1/3. Kétszeres 46 2/3. Rozs 26 2/3 — 33 1/3. Zab 30 2/3 — 29 1/3. Köleskása 73 1/3. Kukoricza 36 2/3.

Pénzkelet: május 11iken: 5 pCtes státusköt. 104 1/10; — 3 pCtes: 75 21/32; — 1821iki: — 142; — 1831iki: — 573 9/32.

Dunavízállás: május 12kén: 6' 3" 9" — 13kán 6' 1" 9" — 14kén 6' 0" 6"